

Ása Johannessen

* 13.6.1909 † 3.11.1996

Tað tykist so undarligt - tómt -
at vita sær, at tú ert farin.
Vit stødga á.....

Lítill, lítillátin -
tó av teim størstu -
stendur tú fyri mær.

At tað gekst tínum væl,
lá tær næst á hjarta -
og fegin greiddi tú frá.

Álsk til alt skapandi -
varð tær í beinið givið.

Tú orkaði ikki longur alt, tú vildi -
fylgdi tó við øllum -
vart takksom fyri alt.

Títt skeið er runnið -
nógv legði tú eftir teg -
lívsvirði - varandi minni.

Nú nýtist tær ikki at stúra fyri vetraródn -
har tú ert, er logn.

Vit unna tær hvíld -
fara at minnast teg við virðing og takksemi.

Ellá

Stórlosjufundur

Lýsti Stórlosjufundurin verður á Fjalsgarði
í Oyndarfirði leygardagin kl. 15.00.

Skrá: Sambært lógini

Stórlosjuráðið

Kvinnurnar fegnar um fyrirbyrgjandi kanningina

- Higartil hava umleið 83 prosent av føroysku kvinnunum tikið av
tilboðnum um fyrirbyrgjandi kanning móti krabbameini í
lívmóðurhalsinum. Tað er nógv í mun til onnur lond og sigur okkum, at
tær eru væl upplýstar um týðningin av kanningini, sigur Bjarné Beck,
patologur, sum stendur fyri kanningini

RANDI JACOBSEN

Tað gongur væl við ar-
beiðinum at kanna allar
kvinnur yvir 25 ár fyri
krabbamein í lívmóðurhals-
inum.

Allar kvinnur hava fingið
tilboðið, og tær sum hava
gjørt vart við seg, eru eisini
allar kannaðar.

Bjarne Beck, patologur,
sum stendur fyri kanningini
og ger arbeidd saman við
tveimum laborantum og
einum skrivara, letur væl at
undirtøkuni, sum henda
kanning hevur fingið mill-
um føroyskar kvinnur. Sein-
asta uppperðin sigur, at bara
17 prosent av kvinnunum
ikki hava verið til kann-
ingar.

- Tað er nógv í mun til
onnur lond, tá tey hava
bjóðað kvinnunum slíka kann-
ing, sigur Bjarne Beck.

Hann hevur góðar vónir
um, at nakrar teirra, sum
ikki hava latið seg kanna,
fara at gera tað, tá tær í
næstum fáa eina áminning.

- Eg vænti, at vit tá koma
niður á 10-12 prosent, sum
ikki lata seg kanna.

Skilagóðar konur

- Hetta vísir, at flestu før-
oysku kvinnur skilja týð-
ningin av kanningini, sum
hevur við sær, at tær sjúku
og tær við sjúkueyðkennum
kunnu viðgerast í rættari tíð.

Bjarne Beck heldur, at nú
hava kommunulæknarnir
allastaðni í landinum somu
orku til at kalla kvinnur inn
til kanningar.

Tær kvinnur, sum hava
verið kannaðar og ikki
høvdur nakrar óvanligar
kyknur í lívmóðurhalsinum,
verða innkallaðar aftur trí-
jár eftir fyrstu kanningina.
So leingi einki óvanligt er,
ganga trí ár millum hvørja
kanning. Tað er ikki neyð-
ugt at kanna tær oftari, held-
ur patologurin.

Í nøkrum førum hevur
kanningin vist kyknubroyt-
ingar av ymsum slag. Tær
kvinnurnar verða kallaðar
inn oftari.

Í hesum kanningum er
krabbamein í lívmóðurhals-
inum higartil ávíst hjá 15
kvinnunum, sum sjálvar ikki
vistu av, at tær vórðu sjúkar.
Hjá fleiri eru eisini funnin
óvanligar kyknur, sum
kundu bent á byrjandi
krabbamein.

Av teimum 4517 kann-

Bjarne Beck rósar kvinnunum fyri, at tær skilja
týðningin av hesi kanning sum fyrirbyrging

aðu, eru 102 innkallaðar til
uppfylgjandi undirlivskann-
ing á Landssjúkrahúsinum.
Í 750 førum helt patologurin
kanningina ikki vera nógv
væl eydnaða og mælti til at
gera nýggja kanning.

Tær sjúku eru allar
beinavegin kallaðar inn til
nærri kanningar og síðani
viðgerð.

Halda øyga við teimum

Hinar við óvanligum kykn-
um, verða kallaðar inn til
eina nærri kanning, og síðan
verða tær kannaðar eina
ferð um árið fyri at fylgja
við, um tað verður til
krabbamein. Tað kann byrja
sum ein infektión ella virus.

Summar fáa ikki bræv frá
Landssjúkrahúsinum við
tilboðnum um kanningina.

Hetta merkir ikki, at tær ikki
eru kannaðar, men tí tær
antin sjalvar hava biðið um
at fáa royndina gjørd, ella
hon er gjørd, tá tær í øðrum
sambandi hava verið til
undirlivskanning hjá lækna
sinum ella á sjúkrahúsi.

Bjarne Beck heldur, at nú
so nógvur kvinnur eru kann-
aðar, er funnið fram til tær
flestu, sum hava krabba-
mein. Onkur kann tó koma
afturat.

Tað kunnu vera fleiri or-
sökir til, at allar ikki hava
gjørt vart við seg, tá tær
hava fingið brævið frá pato-
logisku deildini við tilboð-
num um at fara til kanningar
hjá kommunulækninum.

Summar hava kanska ikki
fingið tað í lag. Aðrar
hveppa seg við at fara til
sín egna lækna, sum tær

kenna væl, at fáa gjørt eina
slíka kanning.

Hetta seinasta byggir
hann m.a. á, at fleiri heldur
vilja fara til kvinnulækna á
Landssjúkrahúsinum at fáa
gjørt royndina, og summar
hekkja eina ferð, og tær fígg-
loysari er í hansara stað.

Tílkum hevur Bjarne
Beck forståls fyri.

Millum kvinnur ganga
søgur um, at tær ikki hava
fingið rætta úrslitið av
kanningini at vita. Eitt nú
eru dømi um, at kvinnur frá
lækninum hava fingið at
vita, at alt var í lagi, men so
fáa tær seinni bræv frá pato-
logisku deild á Lands-
sjúkrahúsinum bræv um, at
kanningin má gerast um
aftur.

Onkrar misskiljingar

Bjarne Beck veit um onkur
slík mistøk. Summi mistøk
kunnu vera menniskjalig, tí
øll, eisini læknin, kann mis-
taka seg. Hann mælir kvinn-
unum til, tá tær spyrja lækn-
an eftir úrslitinum av kann-
ingini, um ikki at spyrja
læknin, tá tær t.d. møta
honum á veginum, men
heldur at venda sær til lækn-
an í viðtalutíðini, soleiðis at
hann kann svara út frá papp-
irunum.

Dømi eru eisini um, at
kvinnur langa tíð aftaná
hava fingið at vita, at kana-
ingin var miseyðnað. Tað
hevur eisini sína søgu, sigur
Bjarne Beck. Ein orsök er,
at patologiska deild hevur
lagt um til aðra edv-skipan
til hesa kanningina. Haraf-
trat hevur Bjarne Beck
broytt mannagongdina, síðan
hann tók við eftir und-
anfarna patologin.

Vælkominar at ringja

- Tær, sum eru í íva, eru
allar vælkominar at ringja
higar, og mær dámar best,
at tær tosa beinleiðis við
meg og ikki gjøgnum nakr-
an annan fyri at sleppa und-
an misskiljingum, sigur
Bjarne Beck.

Hann heldur, at arbeiðs-
gongdin við at kalla kvinnur
inn til kanningar fyri
krabbamein í lívmóður-
halsinum, nú er komin í
fasta legu.

Og so heldur hann tað
bara vera at vóna, at henda
kanningin ikki verður rakt
av teimum sparingum, sum
alla tíðina verða gjørdar á
Landssjúkrahúsinum.